

Sygn. akt IC 1091/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Dorota Krawczyk
Protokolant	Katarzyna Pietrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 grudnia 2015 roku w P.

sprawy z powództwa M. P. (1), J. P.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L.

1. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. solidarnie na rzecz powodów M. P. (1), J. P. kwotę 33.567,00zł (trzydzieści trzy tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem złotych);
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 1.689,00zł (jeden tysiąc sześćset osiemdziesiąt dziewięć złotych) tytułem brakującej opłaty od uwzględnionej części powództwa od uiszczenia której powodowie zostali zwolnieni;
4. nie obciąża powodów M. P. (1), J. P. pozostałą częścią nieuiszczonej opłaty od pozwu od oddalonej części powództwa;
5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 35,60 zł (trzydzieści pięć złotych 60/100) tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa;
6. nakazuje ściągnąć solidarnie od powodów M. P. (1), J. P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 320,32 zł (trzysta dwadzieścia złotych 32/100) tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa;
7. nie obciąża powodów M. P. (1), J. P. kosztami procesu na rzecz pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L..

Na oryginale właściwy podpis

Za zgodność świadczy

Stażysta

K. P.

Sygn. akt I C 1091/13

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 14.06.2013 roku ze sprawy Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt I Ns 1067/11 zostało wyłączone roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz odszkodowanie za obniżenie jej wartości w łącznej kwocie 287.742,00zł. zgłoszone w pismach z dnia 07.08.2012 roku – k. 4, z dnia 31.12.2012 roku – k. 5, żądanie wyłączenia – pismo k.8 (zarządzenie k. 2, wyciąg z protokołu k. 3)

W piśmie z dnia 07.08.2012 roku M. P. (1) i J. P. wskazali, że to roszczenie dotyczy tylko M. P. (1) i J. P., bowiem ich synowie nie byli jeszcze właścicielami nieruchomości. (pismo k. 4)

W piśmie k. 8 powodowie sprecyzowali, że żądają odszkodowania za bezumowne korzystanie z gruntu przez pozwanego (...) S.A. w L. za okres od 7.08.2002 r. do 31.12.2002 r. oraz za okres od 1.01.2003 r. do 31.12.2004 r. w kwocie 240.000zł.

W odpowiedzi na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału (k. 20) z dnia 6 sierpnia 2013 roku do sprecyzowania dokładnie żądań pozwu – jaką kwotę, z jakiego tytułu i za jaki okres powodowie żądają niniejszym pozwem w piśmie z dnia 14.08.2013 roku (k.21) powodowie M. P. (1) i J. P. sprecyzowali ostatecznie roszczenie w ten sposób, że zażądali zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwoty 287.742 zł z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów położonych w P. Tryb. przy ul. (...) oznaczonych w ewidencji gruntów nr działek: 18/1, 18/2, 18/3, 18/4, 3/9 i 3/8 za okres od 07.08.2002 r. do 31.12.2004 r. przez które biegnie linia energetyczna 110 kV i dwie linie energetyczne 15 kV.

W piśmie z dnia 13.01.2014 roku powodowie sprecyzowali, że ich żądanie ostatecznie nie obejmuje wynagrodzenia od zalanej części działki (...) (k.63-64), która jest własnością Skarbu Państwa.

W piśmie z dnia 31.12.2014 roku (k.167) powodowie rozszerzyli żądanie pozwu o kwotę 50.000zł z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie za okres od 01.01.2005 roku do 31.12.2005 roku z działek nr (...) i części działki nr (...) o pow. 351 m2 podnosząc, że obecnie działka nr (...) będąca ich własnością (niezalana przez wody) ma pow. 351 m2, czyli od 2002 roku działki powodów mają łącznie powierzchnię 8.468 m2 .

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2015 roku (k.229) powód ustnie rozszerzył powództwo. Zgodnie ze zobowiązaniem Sądu w myśl art.193 § 2 1 kpc powodowie pismem procesowym w dniu 5.03.2015 roku, rozszerzyli powództwo o dalszą kwotę 120.000 zł z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie przez pozwanego z działek powodów za okres od 01.01.2006 roku do 25.05.2008 roku.

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2015 roku pozwany zgłosił zarzut zasiedzenia służebności w stosunku do linii 110 kv.

Pismem z dnia 16.03.2015 roku (k.246-249) pozwany wskazał, że podnosi zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu co do wszystkich urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości powodów objętych pozwem a mianowicie:

- linii energetycznej 110 kV relacji P. Tryb.– B., jednego słupa trakcyjnego,
- linii energetycznej 15 kV relacji P. Wschód – Działkowa,
- linii energetycznej 15 kV relacji P. - S.

Podnosił, iż linia 110 kV relacji P. Tryb. - B. została wybudowana w 1973 roku i od tego czasu jest nieprzerwanie eksploatowana a więc do zasiedzenia na rzecz poprzednika prawnego doszło co najmniej z dniem 1.01.2004 roku.

Pozostałe dwie linie zostały wybudowane na podstawie decyzji z dnia 4 maja 1996 roku oraz 16 maja 1996 roku a powodowie byli uczestnikami postęp. adm. w sprawie udzielenia pozwolenia na budowę tych linii.

Podniósł ponadto na wypadek, gdyby Sąd uznał, że pozwany nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości powodów, iż pozwany jest posiadaczem dobrej wierz na podstawie w/w pozwoleń na budowę.

W piśmie z dnia 18.08.2025 roku (pismo k. 549) pozwany zmienił stanowisko co do daty wybudowania linii 15 kV wskazując, że linia P. Wschód- Działkowa, ówczesznie nazwana K. – Wschód była wybudowana w latach 1953-1968, co miałyby wynikać z karty inwentarzowej k. 552.

W piśmie z dnia 25.09.2015 roku powodowie zakwestionowali powyższe stwierdzenia podnosząc, że cała linia 15 kV została wybudowana na ich działkach w sierpniu 1997 roku przy sprzeciwie powodów. Natomiast linia opisana przez pozwanych relacji P.- S. przebiega przy ul. (...) do S. i była budowana na podstawie decyzji wydanej w 1972 roku w trybie art. 35 ustawy o wywłaszczeniach z 1958 roku, przebiegała przez działkę powodów, ale przy ul. (...), a nie przez działki objęte pozwem.

Pełnomocnik powoda popierał powództwo.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od 23 czerwca 1982r. powodowie J. i M. P. (1) są właścicielami działek o nr (...) położonych w P. Tryb. Do 1982r. właścicielami tych działek pozostawali rodzice powoda M. F. i M. P. (2). W dniu 23 czerwca 1982 roku rodzice M. P. (1) przekazali umową darowizny powodom działkę nr (...) o pow. 1,729 ha. Działka ta była dzielona kilka razy i ma obecnie w/w numery. Od dnia (...) synowie powodów są się współwłaścicielami w/w działek.

(dowód: okoliczności bezsporne, akta księgi wieczystej Kw nr (...), zaświadczenie Urzędu Gminy k.19, wydruk z księgi wieczystej k.21-29, odpis z księgi wieczystej PT 1P/ (...) Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. k. 473 - 477 akt sprawy Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

W 1973r. przez działki powodów, których właścicielem byli ówczesznie rodzice powoda M. P. (1) o nr 3/8, 3/9, 18/4 została wybudowana linia energetyczna 110 kV. Pozwany Zakład (...) dysponuje projektem technicznym linii oraz odpisem decyzji nr (...) o lokalizacji szczegółowej wydanej 29.12.1969r. przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ł. na odpisie brak informacji czy decyzja jest prawomocna. Poprzedni właściciele nieruchomości tj. F. i M. P. (2) nie wyrazili zgody na przeprowadzenie linii przez ich nieruchomości. Na działce o nr (...) został postawiony słup energetyczny. Linia ta została wybudowana bez zezwolenia właściwego organu uzyskanego wg ówczesznie obowiązującego prawa.

Działka nr (...) jest obecnie objęta zbiornikiem wodnym (...). Linia energetyczna przebiega przez środek działki (...). Działka ma kształt rombu o rozmiarach 45 m na 25 m. Słup linii energetycznej jest posadowiony w osi działki (...) około 3 m od jej początku patrząc od strony zbiornika (...). Działka ma kształt trapezu, o długości podstawy około 220 m i wysokości 20 m. Linia jest przewieszona nad działką na długości około 180 m. Następnie linia przebiega nad działką sąsiadującą z należącą do powodów działką nr (...) i jej oś w najdalszym punkcie przebiega około 13 m od granicy.

(dowód: mapa k. 155, mapa k. 156 akt sprawy, decyzja z 29.12.1969 roku k. 251 akt sprawy, decyzja k. 252 akt sprawy, projekt techniczny k. 294-298, szkic przebiegu linii k. 332, odpis decyzji z 29.12.1969r. i projekt techniczny linii P. - B. k. 220 – 275, mapa sytuacyjno - wysokościowa k. 13 akt sprawy Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Decyzją z 4 maja 1996r. nr AB. IV - (...) Wydział Architektury i Nadzoru Budowlanego Urzędu Miejskiego W P. udzielił Wydziałowi (...) Inwestycyjnemu Urzędu Miejskiego w P. Tryb. pozwolenia na budowę linii energetycznej średniego napięcia 15 kV. Przedmiotowa linia miała przebiegać także przez nieruchomość powodów. Decyzją z dnia 7 maja 1996r nr G.III. (...) - 3/2/95 Urząd Rejonowy w P. Tryb. zezwolił Wydziałowi (...) Inwestycyjnemu Urzędu Miejskiego w P. Tryb. na wejście w teren nieruchomości powodów o nr 18/2 w celu budowy linii energetycznej napowietrznej średniego napięcia 15 kV.

(dowód: decyzja z 4 maja 1996r. k.339, decyzja z 7 maja 1996r. k. 340 – 341, wyrok WSA w Łodzi z 24 sierpnia 2004r, z uzasadnieniem k. 276 - 279477 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Decyzją z 16 maja 1996r. nr AB. IV - (...) Wydział Architektury i Nadzoru Budowlanego Urzędu Miejskiego W P. udzielił Wydziałowi (...) Inwestycyjnemu Urzędu Miejskiego w P. Tryb. pozwolenia na budowę linii energetycznej średniego napięcia 15 kV na odcinku od ul. (...) (od słupa 20a do ul. (...) (do słupa nr 22) wg zamiennego projektu technicznego. Odcinek tej linii został wybudowany nad nieruchomością powodów w ten sposób, że nad ich nieruchomością przewieszają się przewody tej linii natomiast słupy są posadowione na innych nieruchomościach. Powodowie nie wyrażali zgody na wejście na ich teren, mimo to linia ta została wybudowana i przewody tej linii przewieszają się nad ich nieruchomościami. Nie została wydana decyzja ograniczająca prawo własności powodów w zakresie przebiegu linii 15 kV. Linia ta jest przewieszona mniej więcej wzdłuż granicy działek (...).

(dowód : mapa sytuacyjno - wysokościowa k. 13 , mapa sytuacyjna k. 332, decyzja z 16 maja 1996r. k. 338 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Powodowie nie godzili się z takim ograniczeniem ich własności, uznali, iż budowa linii 15 kV jak i linii 110 kV była samowolą budowlaną i złożyli do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w P. Tryb. wniosek o nakazanie rozbiórki przedmiotowych linii. Postępowanie w tym przedmiocie zostało umorzone jednakże ostatecznie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. wyrokiem z dnia 18 marca 2004r. w sprawie (...) SA/Łd (...) uchylił decyzje umarzające postępowanie i jednocześnie stwierdził, iż decyzja prezydenta Miasta P. Tryb. z 16 maja 1996r. nr AB.IV - (...) została wydana z naruszeniem prawa.

(dowód: wyrok WSA z dnia 18 marca 2004r. w sprawie (...) SA / Łd (...) z uzasadnieniem k. 280 - 284 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Na mocy umowy partycypacyjnej nr 2/98 zawartej pomiędzy Urzędem Miasta P. Tryb. , a Zakładem (...) SA w Ł. miasto zobowiązało się do wybudowania m.in. linii napowietrznych i kablowych 15 kV i następnie przekazania wybudowanej linii Zakładowi (...).

Na mocy umowy darowizny zawartej w formie aktu notarialnego z 5 lutego 2003r. zawartego w Kancelarii Notarialnej M. K. w P. Tryb. rep. A 484/2003 na rzecz Zakładu (...) SA w Ł. zostały przekazane stacje transformatorowe oraz kable energetyczne zasilające w energię elektryczną stacje.

(dowód: kopia umowy partycypacyjnej k. 433 – 438, kopia aktu notarialnego rep. A (...) k. 439 - 444 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Pismem z dnia 12.06.2000 roku powodowie wystąpili do Wojewody (...) z wnioskiem o odkupienie od powodów działek wskazanych w pozwie z uzasadnieniem, że straciły dla powodów wartość z uwagi na istniejące linie energetyczne.

(dowód: pismo k. 299)

W dniu 9 sierpnia 2004r. powód M. P. (1) złożył do Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Tryb. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa wskazując, iż przez jego nieruchomość przebiega gazociąg który stwarza realne zagrożenie dla życia i mienia mieszkańców P. Tryb. Sprawa została zarejestrowana pod nr Ds 3253/04. Następnie w toku postępowania przygotowawczego powód podniósł , iż przeprowadzenie przez jego nieruchomość linii energetycznej 110 kV na którą nie wyraził zgody stwarza zagrożenie dla jego życia i zdrowia. Postępowanie przygotowawcze prowadzone pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Tryb. w sprawie sprowadzenia niebezpieczeństwa wybuchu gazu oraz zagrożenia dla środowiska z tytułu użytkowania rurociągu tłoczącego wody pościekowe z oczyszczalni ścieków do rzeki W. oraz z tytułu użytkowania linii 110 kV P. Tryb. - B. na szkodę m.in. powoda M. P. (1) zostało umorzone postanowieniem z dnia 18 stycznia 2005r. wobec braku cech przestępstwa. Na powyższe

postanowienie powód złożył zażalenie jednakże Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2005r. w sprawie II Kp 108/05 utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

(dowód: postanowienie z 18.01.2005r. k. 227 akt Ds 3253/04 Prok. Rej. w P. Tryb., postanowienie z 26 kwietnia 2005r. Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 15-16 akt II Kp 108/05 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Pozwany Zakład (...) na polecenie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w P. Tryb. zlecił sporządzenie ekspertyzy w zakresie oddziaływania na środowisko linii 110 kV . Z ekspertyzy wynika, iż pole elektromagnetyczne wytwarzane przez istniejącą linię 110 kV relacji P. Tryb. - B. nie może powodować pogorszenia warunków zdrowotnych ludzi mieszkających w budynkach zlokalizowanych w pobliżu tej linii i nie stwarza niebezpieczeństwa dla ludzi i mienia oraz nie wpływa na pogorszenie walorów użytkowych terenów zlokalizowanych w okolicach linii.

(dowód: ekspertyza k. 427 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Wyrokiem dnia 17 lipca 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. orzekł o uchyleniu decyzji o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 30 sierpnia 2006 r. Nr (...) o pozwoleniu na użytkowanie linii 110 kV P. Tryb. - B. przy ul (...) w P..

Powyższe orzeczenie zostało wydane również z uwagi na zakwestionowanie prawidłowości przeprowadzenia badań pomiarowych związanych z ekspertyzą sporządzoną w 2003 r.

(dowód: odpis wyroku sygn. akt VII SA/Wa 616/08 k. 817 - 822 akt sprawy Sadu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Właścicielem i dysponentem linii energetycznej średniego napięcia 15 kV przebiegającej przez działki o nr (...) oraz linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV przebiegającej przez działki o nr (...) jest Zakład (...) SA w Ł..

(okoliczności bezsporne, karta inwentarzowa k. 506-509, k.552)

W pozwie z dnia 13.01.2003r. powodowie M. i J. P. wnieśli o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i demontaż linii wysokiego i średniego napięcia przebiegających przez działki powodów o nr 3/8 , 3/9 , 18/4. Pozew został skierowany przeciwko Prezydentowi Miasta P. sprawującemu funkcje starosty i Prezydentowi Miasta P. w P. Tryb. oraz przeciwko Zakładowi (...) SA w Ł. .

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali , iż linie energetyczne przebiegające przez ich działkę zostały wybudowane bez stosownych zezwoleń i bez ich zgody, a pozwani odmawiają zawarcia umowy cywilno - prawnej na użytkowanie nieruchomości .

Wyrokiem z dnia 9 września 2008 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. oddalił powództwo, a w uzasadnieniu podniósł, że pozwany Zakład (...) w toku procesu nie zdołał wykazać, iż posiada skuteczne wobec właścicieli prawo do władania nieruchomościami w takim zakresie w jakim to obecnie czyni. Co do linii 110 kV pozwany Zakład (...) przedstawił jedynie projekt linii, nie przedstawił natomiast żadnej decyzji z której wynikałoby ograniczenie własności powodów. Tym samym nie wykazał, iż linia została wybudowana zgodnie z prawem. Linia napowietrzna 15 kV została wprawdzie wybudowana na podstawie decyzji o wydaniu pozwolenia na budowę z 16 maja 1996r. nr AB.IV - (...). Jednak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. w wyroku z dnia 18 marca 2004r. w sprawie (...) SA/ (...) stwierdził, iż decyzja o wydaniu pozwolenia na budowę została wydana z naruszeniem prawa. Ponadto nie została wydana żadna decyzja ograniczająca prawo własności powodów w zakresie przebiegu przez ich działki linii 15 kV.

W toku procesu pozwany nie wykazał, iż ówczesny inwestor Urząd Miasta P. Tryb. dysponował odpowiednim zezwoleniem rejonowego organu rządowej administracji ogólnej. Powyższe dodatkowo przy uwzględnieniu okoliczności , iż WSA w Łodzi stwierdził , że wydanie decyzji o wydaniu pozwolenia na budowę tej linii nastąpiło z naruszeniem prawa wskazuje , iż linia 15 kV przewieszająca się przez działki o nr została posadowiona wbrew

obowiązującemu prawu , a co za tym idzie pozwany nie ma skutecznego wobec powodów prawa do władania ich nieruchomością w posiadanym zakresie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zarzut zasiedzenia służebności jest bezzasadny, bowiem linia 110 kV została posadowiona w 1973 r., co przyznała strona pozwana, zatem dopiero z upływem 2003r. pozwany mógłby zasiedzieć służebność polegającą na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Powód wytoczył proces o usunięcie słupów w styczniu 2003 roku. Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku korzystania z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z kolei z art. 172 § 1 i 2 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat 20 jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat 30 posiadacz nieruchomości nabywa jej własność choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Stosując powyższy przepis odpowiednio do służebności wskazać należy, iż posiadacz służebności w złej wierze, a tak bez wątplenia należy traktować pozwaną Zakład (...) - może nabyć służebność przez zasiedzenie gdy posiada służebność przez lat 30. W przedmiotowej sprawie bieg zasiedzenia został przerwany przez złożenie przez powoda pozwu o usunięcie linii energetycznej 110 kV z jego nieruchomości i nie doszło do nabycia służebności w drodze zasiedzenia. Analogiczna sytuacja zachodzi w przypadku linii 15 kV bowiem odcinek linii był przebudowany i nowy przebieg tej linii w działkach powodów był inny niż poprzedni, a zatem zarzut zasiedzenia służebności w zakresie posadowienia tej linii mógł być skuteczny, ale tylko wtedy gdyby słup był posadowiony w poprzednim miejscu, ale ta linia w tym zakresie wobec braku zgody powoda została zdemontowana i linia została przeprowadzona przez działki powodów, ale w innym miejscu.

Sąd stwierdził, że pozwany korzysta z nieruchomości powodów bez tytułu prawnego, a co za tym idzie że powodowie co do zasady mogą domagać się przywrócenia stanu nieruchomości, ale żądanie powodów, którzy domagają się usunięcia linii energetycznych stanowi przekroczenie ich praw podmiotowych wynikających z prawa własności i jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego tj. z treścią przepisu art. 5 k.c. i dlatego oddalił powództwo.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2009 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację powodów.

(dowód: pozew k. 2, wyrok Sądu Okręgowego z uzasadnieniem k. 846, k.853-868, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z uzasadnieniem k. 945-953, szkic przebiegu linii k. 332, odpis decyzji z 29.12.1969 r. i projekt techniczny linii P.-B. k. 220-275, decyzja z 04.05.1996 roku k. 339, decyzja z 07.05.1996 roku k. 340-341, wyrok WSA w Łodzi z 24.08.2004 roku z uzasadnieniem k. 276-279, mapa sytuacyjno-wysokościowa k.13, mapa sytuacyjna k. 332, wyrok WSA z 18.03.2004 roku w sprawie (...) /ŁD (...) z uzasadnieniem k. 280-284, ekspertyza k. 427, decyzja z 16.05.1996 roku k. 338, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 lutego 2009 roku z uzasadnieniem k.945-953, wyrok WSA z 17 lipca 2008 roku sygn. akt VII/Wa 616/08 k.817-822 akt sprawy Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07)

Linie 15 kV na działkach (...) zostały wybudowane w 1997 roku.

(dowód: zeznania powoda e-protokół k. 48-50, minuty 00;05;56-00;26;24, e-protokół k. 227-229, minuty 00;06;00-00;59;33)

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2009 roku w sprawie sygn. akt I A Ca 365/09 Sąd Apelacyjny w Łodzi zmieniając wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 9 lutego 2009 sygn. akt I C 678/07 zasądził od pozwanego Zakładu (...) S.A. na rzecz powodów kwotę 62.466zł z ustawowymi odsetkami od 11.12.2002 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z gruntu powodów w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu za okres od 19 lutego 1992 roku do 18 czerwca 2002 roku.

(dowód: wyrok SO z uzasadnieniem k. 334-354, wyrok SA z uzasadnieniem k. 310-333)

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2006 roku w sprawie sygn. akt I C 510/04 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od Gminy P. Tryb. na rzecz powodów kwotę 18.000zł tytułem bezumownego korzystania z gruntu pod rurociąg za okres od 1 lipca 1999 roku do 30 czerwca 2002 roku.

(dowód: wyrok z uzasadnieniem k. 359-379)

Pozwany złożył decyzję Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w S. wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. Nr 18 z 1961 roku poz. 94).

(decyzja k. 254-255)

Powodowie działki objęte pozwem użytkowali w ten sposób, że były one obsiane trawą i trawa była koszona. Powodowie użytkują część nieruchomości jako siedlisko. Budynki mieszkalne znajdują się na działce nr (...), część działki (...) wykorzystują jako ogród. Od gruntów objętych pozwem powodowie płacą podatek rolny.

(dowód : zeznania powoda e-protokół k. 48-50, minuty 00;05;56-00;26;24, e-protokół k. 227-229, minuty 00;06;00-00;59;33, uchwała i decyzje podatkowe k. 235-244

Zalana jest działka (...) o pow. 2.260 m²

Działka (...) została zalana w latach 1987-1988 i w dniu 20.04.1988 roku stała się własnością Skarbu Państwa. W chwili zalania były to grunty rolne.

Sąd prawomocnym wyrokiem w sprawie sygn. akt I C 793/07 zasądził odszkodowanie za utratę własności działki (...) o pow. 2.260 m² w kwocie 68.877,90zł .

(dowód: wyrok w sprawie sygn. akt I C 793/07, wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie sygn. akt I A Ca 1516/13)

Pozwany w 1957 roku był podmiotem działającym w formie przedsiębiorstwa państwowego i jednocześnie wykonywał zarząd operatywny na rzecz Skarbu Państwa nad majątkiem państwowym. Zgodnie z par. 18 Zarządzenia Ministra Górnictwa z 24.08.1964 r. przyłącza i odcinki sieci bez względu na to czyim kosztem wykonane stanowią własność Państwa i przechodzą w zarząd i użytkowanie zarządzającego wspólną siecią. Zarządzeniem nr 14/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16.01.1989r. w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. wymienionemu przedsiębiorstwu przydzielone zostały składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstwa państwowego. Centralny O. Energetyczny w W., na mocy Postanowienia Sadu Rejonowego w Łodzi V Wydział Cywilny w Ł. z dnia 16.02.1989 r. Zakład (...) w Ł. wpisany został do rejestru przedsiębiorców. Natomiast z dniem 12.07.1993 r. nastąpiło przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną, na której rzecz nastąpiło przeniesienie składników mienia przedsiębiorstwa państwowego. Po kolejnych przekształceniach w dniu 31.08.2010 r. opisany majątek w wyniku przejęcia objęła (...) S.A. w Ł.. Pozwany jest następcą prawnym wskazanych podmiotów.

(dowód: Zarządzenie nr 16 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12.08.1975 r. k. 256-259, Zarządzenie nr (...) k.260-261, Postanowienie z dnia 15.12.2008 r. k.262-263, odpis rejestru handlowego k. 264-265, wydruk z KRS k. 266-268)

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości objętych pozwem przez pozwanego w zakresie służebności przesyłu za okres od 7 sierpnia 2002 roku do 31 grudnia 2004 roku wynosi 10.815,00zł. Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z całej działki (...) za okres od 7 sierpnia 2002 roku do 31 grudnia 2004 roku wynosi 83,00zł a z części nie objętej wodami wynosi 11,00zł.

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości objętych pozwem przez pozwanego w zakresie służebności przesyłu za okres od 01.01.2005 roku do 25.05.2008 roku wynosi 22.935,00zł. Wynagrodzenie za

bezumowne korzystanie z całej działki (...) za okres od 01.01.2005 roku do 25.05.2008 roku wynosi 128,00zł a z części nie objętej wodami wynosi 17zł.

Biegła szacując wysokość spornego wynagrodzenia uwzględniła obowiązujące akty prawne dotyczące przeznaczenia terenu opisując je bardzo szczegółowo w opinii. Biegła ustaliła przeznaczenie nieruchomości w okresie bezumownego korzystania zgodnie z art. 154 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Podniosła, że o odrolnieniu gruntów mówi ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych a nie ustawa o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym. O odrolnieniu konkretnych gruntów decyduje indywidualna decyzja o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej. Działki (...) stanowią tereny zieleni, nie są to tereny budowlane. Jeśli chodzi o teren niezbędny pozwanemu do korzystania z urządzeń elektroenergetycznych to biegła przyjęła dane wskazane na zaewidencjonowanej mapie wskazującej zakres służebności przesyłu sporządzonej w sprawie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I Ns 1067/11. Opinia jest aktualna.

(dowód: pisemna opinia biegłej sądowej w zakresie szacowania nieruchomości E. B. k. 117- 156, opinia uzupełniająca k. 168 -176, ustna opinia uzupełniająca protokół k. 269 odwrót-270, pisemna opinia k. 455-457, pisemna opinia k. 558-563, ustna opinia uzupełniająca k. 607-608, ustna opinia uzupełniająca k. 725, opinia biegłego G. K. k. 122-125 akt Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I Ns 1067/11, zaewidencjonowana mapa k. 315 akt Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I Ns 1067/11, opinia biegłego M. R. k. 244-247 akt Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I Ns 1067/11, potwierdzenie aktualności operatu szacunkowego k. 723 akt sprawy)

Powodowie płacą od gruntów objętych pozwem podatek rolny.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 07.12.2009 roku w sprawie sygn. akt I ACa 365/09 zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 9 lutego 2009 roku w sprawie sygn. akt I C 678/07 i zasądził odszkodowanie za bezumowne korzystanie przez Zakład (...) Spółkę Akcyjną (poprzednika prawnego pozwanego) z nieruchomości powodów objętych niniejszym pozwem za wyjątkiem zalanej części na rzecz powodów za okres do 18.06.2002 roku w kwocie 62.466zł.

(dowód: odpisy wyroków k. 310-356)

Powód M. P. (1) utrzymuje się z zasiłku przedemerytalnego w kwocie 900zł. Powódka J. P. utrzymuje się z emerytury w kwocie około 900zł. Powodowie utrzymują się również z pieniędzy, które są im zasądzone w licznych sprawach o odszkodowania.

(dowód : zeznania powoda e-protokół k. 48-50, minuty 00;05;56-00;26;24, e-protokół k. 227-229, minuty 00;06;00-00;59;33)

Sąd dokonał następującej oceny materiału dowodowego.

Sąd postanowił oddalić wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ds. szacowania nieruchomości, ponieważ opinia sporządzona przez biegłego E. B. jest kompletna, logiczna a wnioski szczegółowo uzasadnione. Biegła w ustnych opiniach uzupełniających odparła wszystkie zarzuty strony powodowej, która nie zgadzała się z wartością odszkodowania za bezumowne korzystanie przez pozwanego z gruntu powodów.

W piśmie z dnia 10.04.2014 roku (k. 78) powodowie sami wskazali, że chcą, aby opinię sporządziła biegła E. B., która jeszcze nie sporządzała opinii w ich licznych sprawach sądowych (pismo k. 91, k.95-9).

Na rozprawie powód sam stwierdził, że wnosi o dowód z opinii innego biegłego, bo może kolejny biegły wyliczy wysokość odszkodowania tak jak powodowie sobie życzą.

Jak wskazywał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 1974 r. I CR 562/74 (LEX 7607) samo niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego. Podobnie wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1974 r. II CR 5/74: "Okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści, odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy wypowiadało się kilka kompetentnych pod względem fachowym zespołów biegłych, nie może uzasadniać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych. Za nieuzasadnione należy uznać stanowisko, według którego nie wolno zaniechać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli dotychczas opracowane opinie biegłych nie dają podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w sensie twierdzonym przez stronę. Odmienne stanowisko oznaczałoby, bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona". LEX nr 7407. Nie można przyjąć, iż sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (zob. wyrok SN z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; wyrok SN z dnia 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, Biul. SN 1974, Nr 4, poz. 64; wyrok SN z dnia 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00, PPIPS 2003, Nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii - por. wyrok SN z dnia 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, LEX nr 7607; uzasadnienie wyroku SN z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, Nr 22, poz. 807; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 stycznia 2001 r., II CKN 639/99, LEX nr 53135. Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (por. wyrok SN z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNAPiUS 2003, Nr 7, poz. 182).

Sąd postanowił oddalić wnioski powodów o załączenie akt I Ns 632/10, I C 1339/00, I C 21/02, I C 351/05, bowiem nie ma takiego dowodu jak dowód z akt, nie wskazano konkretnych dokumentów i nie podano na jakie istotne okoliczności przeprowadzić dowody.

Sąd postanowił oddalić wnioski powodów o dopuszczenie dowodu z akt SR w/m sygn. akt I Ns 374/14, w której to postanowieniem z dnia 22.05.2015 Sąd Rejonowy stwierdził zasiedzenie służebności przesyłu linii średniego napięcia P. – B. z dniem 1.01.2003 roku przyjmując złą wiarę i 30 letni okres zasiedzenia, ponieważ oprócz powyższego nie dotyczą powodów tylko państwa M..

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo podlega co do zasady uwzględnieniu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 140 kc w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno- gospodarczym przeznaczeniem prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy rozporządzać rzeczą.

Stosownie zaś do treści przepisu art. 143 kc w granicach określonych przez społeczno- gospodarcze przeznaczenie gruntu własność gruntu rozciąga się na przestrzeń nad i pod jego powierzchnią.

Prawo własności jako najszersze i najpełniejsze ze wszystkich praw rzeczowych ma zapewnić właścicielowi dopuszczalną w danych warunkach pełnię władzy względem rzeczy.

W przedmiotowej sprawie powodowie domagają się zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z będącej ich własnością nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu.

Podstawą prawną roszczenia właściciela o wynagrodzenie za korzystanie ze stanowiącej jego własność rzeczy bez podstawy, a skierowane przeciwko posiadaczowi służebności stanowią przepisy art. 230 kc w związku z art. 225 kc w związku z art. 224§2 kc (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2005 roku III CZP 29/05, Lex nr 150121; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 14 listopada 2003 roku, VCK 419/02, OSP 2005/5/46; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 03 grudnia 2004 roku, IV CZP 347/04, OSP 2005/12/147).

W pierwszej, więc kolejności należy rozważyć zasadność podniesionego przez pozwanego zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, bowiem legalne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda przesądza o bezzasadności wynagrodzenia za bezumowne korzystanie na podstawie art. 224 § 2 i art. 225 kc oraz innych wymienionych wspólnie z nimi przepisami. Mogą one mieć zastosowanie jedynie wtedy, gdy posiadaczowi nie przysługuje skuteczny względem właściciela tytuł prawny do korzystania z rzeczy, co łączy się z bezprawnością.

Zgodnie z treścią artykułu 305⁴ k.c. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych. Natomiast artykuł 292 k.c. mówi, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Według artykułu 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Natomiast § 2 stanowi, że po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Sporna linia przesyłowa 110 kV była wybudowana pod koniec 1973 roku i od tego czasu obecnie pozwany a wcześniej jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości powodów w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, choć w sposób zakłócany przez powodów. Pozwany wskazał, że do zasiedzenia na rzecz poprzednika prawnego doszło co najmniej z dniem 1.01.2004 roku.

Zakład (...) z całą pewnością był posiadaczem w złej wierze, może więc nabyć służebność przez zasiedzenie, gdy posiada służebność przez lat 30. Pozwany nie wykazał się żadnymi dokumentami, które uprawniałyby do przyjęcia dobrej wiary w tej konkretnej sprawie.

Zarzut zasiedzenia linii 110 kV jest chybiony, bowiem doszło do przerwania biegu zasiedzenia w dniu 13.01.2003r., kiedy to powodowie M. i J. P. wnieśli o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i demontaż linii wysokiego i średniego napięcia przebiegających przez działki powodów o nr 3/8 , 3/9 , 18/4. Pozew został skierowany przeciwko Prezydentowi Miasta P. sprawującemu funkcje starosty i Prezydentowi Miasta P. w P. Tryb. oraz przeciwko Zakładowi (...) SA w Ł..

Co do linii 15 kV to decyzją z 16 maja 1996r. nr AB. IV - (...) Wydział Architektury i Nadzoru Budowlanego Urzędu Miejskiego W P. udzielił Wydziałowi (...) Inwestycyjnemu Urzędu Miejskiego w P. Tryb. pozwolenia na budowę linii energetycznej średniego napięcia 15 kV na odcinku od ul. (...) (od słupa 20a do ul. (...) (do słupa nr 22) wg zamiennego projektu technicznego. Jeśli chodzi o linię 15 kV, to odcinek linii na nieruchomości powodów był przebudowany w 1997 roku i nowy przebieg tej linii w działkach powodów był inny niż poprzedni, został wybudowany wbrew woli powodów przy ich sprzeciwie wyrażanym w różnej formie, m.in. przez zaskarżanie wszystkich decyzji, składanie zawiadomień do Prokuratury, a zatem zarzut zasiedzenia służebności w zakresie posadowienia tej linii mógł być skuteczny, ale tylko wtedy gdyby słup był posadowiony w poprzednim miejscu, ale ta linia w tym zakresie wobec braku zgody powoda została zdemontowana i linia została przeprowadzona przez działki powodów, ale w innym miejscu. Nie upłynął więc okres potrzebny do zasiedzenia przerwany w/w pozwem o usunięcie linii.

W piśmie z dnia 18.08.2025 roku (pismo k. 549) pozwany zmienił stanowisko co do daty wybudowania linii 15 kV wskazując, że linia P. Wschód- Działkowa, ówczesznie nazwana K. – Wschód była wybudowana w latach 1953-1968, co miałyby wynikać z karty inwentarzowej - k. 552.

W piśmie z dnia 25.09.2015 roku powodowie zakwestionowali powyższe stwierdzenia podnosząc, że cała linia 15 kV została wybudowana na ich działkach w sierpniu 1997 roku przy sprzeciwie powodów. Natomiast linia opisana przez pozwanych relacji P.- S. przebiega przy ul. (...) do S. nazwana ówczesznie K. – Wschód i była budowana na podstawie decyzji wydanej w 1972 roku w trybie art. 35 ustawy o wywłaszczeniach z 1958 roku, przebiegała przez działkę powodów, ale przy ul. (...), nie przebiega natomiast przez działki objęte pozwem.

Należy wskazać, że pozwany w żaden sposób nie udowodnił, że linia 15 kV relacji P. – S. wybudowana w latach 1958-1966 przebiega przez działki powodów objęte pozwem w identycznym miejscu. Pozwany nie przedstawił ani jednego dowodu na okoliczność wybudowania tej linii na działce powodów już w latach 1958-1966 w takim samym miejscu jak obecnie. Pozwany nie zgłosił żadnego dowodu na okoliczność korzystania z nieruchomości powodów, jego czasu trwania i zakresu, a skoro podnosił zarzut zasiedzenia powinien udowodnić fakt korzystania z trwałych i widocznych urządzeń, datę rozpoczęcia korzystania, upływ potrzebnego do zasiedzenia okresu czasu.

Natomiast twierdzenia powodów nie są gołosłowne w tej części. Pozwany złożył decyzję Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w S. wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. Nr 18 z 1961 roku poz. 94) - decyzja **k. 254 - 255**. Należy zaznaczyć, że decyzja jest nieczytelna. Decyzja ta dotyczy zezwolenia na budowę linii elektroenergetycznej napowietrznej, nie wiadomo czy 110 kV czy 15 kV (poprawione ręcznie bez adnotacji na 110 kV, a w uzasadnieniu jest, że decyzja dotyczy linii 15 kV) oraz stacji trafo – słupowej poprzez nieruchomości osób prywatnych znajdujących się na trasie budowy w miejscowości S., wymienionych na k. 5 i 6. Pozwany nie załączył wykazu nieruchomości, ówczesnych właścicieli, położenia nieruchomości przez które miała przebiegać linia objęta w/w decyzją. Należy więc stwierdzić, że załączona do akt decyzja nie dotyczy linii elektroenergetycznej przebiegającej przez działki objęte pozwem, a już z całą pewnością pozwany tego w żaden sposób nie udowodnił.

Decyzja taka, gdyby rzeczywiście dotyczyła linii przebiegającej przez działki objęte pozwem, mając na uwadze ugruntowane już orzecznictwo na ten temat stanowiłaby dla pozwanego tytuł prawny do korzystania z gruntu powodów. Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego skutkiem prawomocnej decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (t.j. Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.) jest ograniczenie prawa własności nieruchomości przez ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez właściciela stanu ukształtowanego przebiegiem zainstalowanego urządzenia przesyłowego. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości w brzmieniu obowiązującym w okresie, którego dotyczy spór, organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogły za zezwoleniem naczelnika gminy - a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnicy), zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach - zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową - ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazów, elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Przepis ten we wskazanych w nim okolicznościach dawał, więc podstawę do ograniczenia własności nieruchomości, mieszczącego się w granicach szeroko rozumianego pojęcia wywłaszczenia. Skutkiem ostatecznej decyzji administracyjnej wydanej na podstawie tego przepisu było ograniczenie prawa własności nieruchomości przez ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez właściciela w sferze, w której może być wykonywana własność nieruchomości, stanu ukształtowanego przebiegiem zainstalowanego urządzenia przesyłowego. Ograniczenie własności nieruchomości ustanowione na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości jest ujmowane jako swojego rodzaju służebność (nazywana służebnością publiczną lub służebnością przesyłową. (wyrok SN z dn. 10.07.2002 r., II CKN 1316/00). Nie powinno budzić wątpliwości ze względu na funkcje przewidzianego w tym przepisie ograniczenia własności nieruchomości, że należące do istoty tego ograniczenia obowiązki ciążyą na każdorazowym właścicielu nieruchomości wobec każdorazowego przedsiębiorcy przesyłowego (podmiotu, w skład, którego przedsiębiorstwa wchodzi dane urządzenie przesyłowe).

Należy stwierdzić, że ratio legis przepisów upoważniających do wydania decyzji administracyjnej w celu umożliwienia tzw. przedsiębiorstwu przesyłowemu wstępu na cudzą nieruchomość w celu założenia a potem eksploatacji i konserwacji urządzeń służących do przesyłu różnych postaci energii, stanowi nie tylko uprawnienie do wejścia na grunt w czasie zakładania tych urządzeń i ich konserwacji, ale o możliwości realizowania zadań i celów gospodarczych, którym te urządzenia służą. Jeśli są to urządzenia podziemne, np. rury wodociągowe, gazociągi, ciepłociągi to stopień uciążliwości zobowiązanego a zatem ograniczenie jego własności będzie mniejsze, wzmagając się, np. gdy trzeba te urządzenia wymieniać, jeśli są to urządzenia nadziemne, np. linie energetyczne, to uciążliwości w znoszeniu ich obecności będą zależeć od tego np., czy są liniami niskiego, czy wysokiego napięcia, jeśli są to naziemne rurociągi

gazowe, to z ich natury wynika, iż z reguły spowodują wyłączenie w ogóle pasa gruntu z dotychczasowego użytkowania. Ograniczenie własności nieruchomości będzie w każdym przypadku tak długo trwało, jak długo dane urządzenie przesyłowe będzie potrzebne do celów, które spowodowały jego zainstalowanie i utrzymywanie (por. Uchwałę Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2010-01-20, III CZP 116/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09.03.2007 roku , II CSK 457/06).

Bezspornym jest, że poprzednicy prawni pozwanego działający w formie przedsiębiorstw państwowych pod nazwą Zakłady (...) a następnie Zakład (...) wykonywały zarząd na rzecz Skarbu Państwa nad majątkiem państwowym a zgodnie z zarządzeniem Ministra Górnictwa z 24 sierpnia 1964 r. ustalono, iż przyłącza i odcinki sieci bez względu na to czyim kosztem wykonane stanowiły własność Państwa i przechodziły w zarząd i użytkowanie zarządzającego wspólną siecią.

Stan dobrej wiary polega na usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że posiadaczowi przysługuje prawo, które wykonuje. Koniecznym przy tym jest, aby stan ten istniał w chwili objęcia służebności w posiadanie. Jak już wskazano w niniejszej sprawie nie można mówić o posiadaniu służebności w dobrej wierze.

W świetle powyższych ustaleń i rozważań Sąd stwierdził, że pozwany nie nabył służebności przesyłu przez zasiedzenie.

Należy podkreślić, że w poprzednich sprawach pomiędzy powodami a pozwanym lub jego poprzednikiem prawnym, również analizowany był zarzut zasiedzenia, bardzo szczegółowo w sprawie Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 1520/07. Prawomocnym wyrokiem z dnia 9 września 2008 roku w sprawie sygn. akt I C 1520/07 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. oddalił powództwo o usunięcie słupów i linii elektroenergetycznych na podstawie art. 5 KC, a w uzasadnieniu podniósł, że pozwany Zakład (...) w toku procesu nie zdołał wykazać, iż posiada skuteczne wobec właścicieli prawo do władania nieruchomościami w takim zakresie w jakim to obecnie czyni. Co do linii 110 kV pozwany Zakład (...) przedstawił jedynie projekt linii, nie przedstawił natomiast żadnej decyzji z której wynikałoby ograniczenie własności powodów. Tym samym nie wykazał, iż linia została wybudowana zgodnie z prawem. Linia napowietrzna 15 kV została wprawdzie wybudowana na podstawie decyzji o wydaniu pozwolenia na budowę z 16 maja 1996r. nr AB.IV - (...). Jednak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. w wyroku z dnia 18 marca 2004r. w sprawie (...) SA/ (...) stwierdził, iż decyzja o wydaniu pozwolenia na budowę została wydana z naruszeniem prawa. Ponadto nie została wydana żadna decyzja ograniczająca prawo własności powodów w zakresie przebiegu przez ich działki linii 15 kV. W toku procesu pozwany nie wykazał, by ówczesny inwestor Urząd Miasta P. Tryb. dysponował odpowiednim zezwoleniem rejonowego organu rządowej administracji ogólnej. Powyższe, dodatkowo przy uwzględnieniu okoliczności, iż WSA w Łodzi stwierdził, że wydanie decyzji o wydaniu pozwolenia na budowę tej linii nastąpiło z naruszeniem prawa wskazuje, iż linia 15 kV przewieszona się przez działki powodów została posadowiona wbrew obowiązującemu prawu, a co za tym idzie pozwany nie ma skutecznego wobec powodów prawa do władania ich nieruchomościami w posiadanym zakresie. Sąd Okręgowy stwierdził, że zarzut zasiedzenia służebności jest bezzasadny, bowiem linia 110 kV została posadowiona w 1973 r., co przyznała strona pozwana, zatem dopiero z upływem 2003r. pozwany mógłby zasiedzieć służebność polegającą na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, a powodowie wytoczyli proces o usunięcie słupów w styczniu 2003 roku. Analogiczna sytuacja zachodzi w przypadku linii 15 kV bowiem odcinek linii był przebudowany i nowy przebieg tej linii w działkach powodów był inny niż poprzedni, a zatem zarzut zasiedzenia służebności w zakresie posadowienia tej linii mógł być skuteczny, ale tylko wtedy gdyby słup był posadowiony w poprzednim miejscu, ale ta linia w tym zakresie wobec braku zgody powoda została zdemontowana i linia została przeprowadzona przez działki powodów, ale w innym miejscu. Sąd stwierdził, że pozwany korzysta z nieruchomości powodów bez tytułu prawnego, a co za tym idzie że powodowie co do zasady mogą domagać się przywrócenia stanu nieruchomości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest już pogląd, iż właścicielowi przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie przez posiadacza służebności w złej wierze z należącej do niego nieruchomości, niezależnie od zgłoszenia roszczenia określonego w art. 222 kc. Faktyczne władztwo podmiotów eksploatujących różnego typu urządzenia przesyłowe odpowiada władztwu wynikającemu ze służebności gruntowej. Wyłączną

przyczyną roszczeń uzupełniających, znajdujących oparcie w treści art. 225 kc w związku z art. 224 § 2 kc i 230 kc, jest posiadanie cudzej rzeczy. (por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2010-02-03, II CSK 444/09)

Ponieważ pozwanemu nie przysługuje skuteczny względem powodów tytuł prawny do korzystania z jego rzeczy, co łączy się z bezprawnością zasadne jest żądanie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie na podstawie art. 224 § 2kc i art. 225 kc .

Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu bezumownego korzystania przez pozwanego z jego rzeczy w Sąd oparł się na opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości. Opinia ta jest pełna, jasna a wnioski szczegółowo uzasadnione. Biegła wzięła pod uwagę stopień ingerencji w treść prawa własności powodów, którzy nie są wyzuci z własności, sposób korzystania przez powodów z nieruchomości a mianowicie rolnicze wykorzystywania od zawsze, wartość wykorzystywanej nieruchomości.

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości objętych pozwem przez pozwanego w zakresie służebności przesyłu za okres od 7 sierpnia 2002 roku do 31 grudnia 2004 roku wynosi 10.815,00zł. Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z całej działki (...) za okres od 7 sierpnia 2002 roku do 31 grudnia 2004 roku wynosi 83,00zł a z części nie objętej wodami wynosi 11,00zł.

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości objętych pozwem przez pozwanego w zakresie służebności przesyłu za okres od 01.01.2005 roku do 25.05.2008 roku wynosi 22.935,00zł. Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z całej działki (...) za okres od 01.01.2005 roku do 25.05.2008 roku wynosi 128,00zł a z części nie objętej wodami wynosi 17zł.

Należne powodom wynagrodzenie łącznie wynosi 33.567zł (10.815zł - 83zł +11zł + 22.935,00zł - 128zł + 17zł = 33.567zł).

Biegła E. B., wbrew stanowisku powodów, uwzględniła obowiązujące akty prawne dotyczące przeznaczenia terenu opisując je bardzo szczegółowo w opinii. Biegła ustaliła przeznaczenie nieruchomości w okresie bezumownego korzystania zgodnie z art. 154 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Odpierając zarzuty powodów wskazała, że o odrolnieniu gruntów mówi ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych a nie ustawa o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym. O odrolnieniu konkretnych gruntów decyduje indywidualna decyzja o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej. Działki (...) stanowią tereny zieleni, nie są to tereny budowlane. Jeśli chodzi o teren niezbędny pozwanemu do korzystania z urządzeń elektroenergetycznych to biegła mając na uwadze również własne doświadczenie, ugruntowaną praktykę przyjęła dane wskazane na zaewidencjonowanej mapie wskazującej zakres służebności przesyłu sporządzonej w sprawie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I Ns 1067/11.

Opinia jest aktualna. W dniu 28 grudnia 2015 roku biegła E. B. potwierdziła aktualność operatu szacunkowego z dnia 12.11.2014 roku (k.723) podnosząc, że nie zaszły zmiany, które mogłyby mieć wpływ na oszacowaną wartość w źródłowym operacie.

Mając powyższe ustalenia i rozważania Sąd zasądził tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z gruntów powodów w zakresie niezbędnym do korzystania z linii elektroenergetycznej od pozwanego na rzecz powodów kwotę 33.567zł na podstawie art. 224 § 2kc i art. 225 kc , oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako wygórowane.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 KPC.

Powodowie żądali zasądzenia od pozwanego łącznie kwoty 337.742zł (287.742 zł + 50.000zł = 337.742zł). Sąd zasądził na rzecz powodów kwotę 33.567zł czyli powodowie wygrali sprawę w przybliżeniu w 10%.

Zgodnie z treścią art. 83 ust 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113.

W myśl art. 113 w/w ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ust.

1. Kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

2. Koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz:

1) strony, której czynność spowodowała ich powstanie;

2) strony zastąpionej przez kuratora lub

3) osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania.

3. Koszty sądowe, których nie miał obowiązku uiścić kurator, sąd może nakazać ściągnąć z innego majątku strony zastąpionej przez kuratora.

4. W wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w ust. 2 i 3 obciążenia kosztami.

5. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do opłat, których nie miał obowiązku uiścić Skarb Państwa.

Opłata od pozwu wynosi 16.887zł ($337.742zł \times 5\% = 16.887zł$) z czego pozwany powinien ponieść ją w kwocie 1689zł. Skarb Państwa poniósł tymczasowo wydatki na koszt opinii biegłego w kwocie 355,92zł, z czego pozwany powinien ponieść 10% czyli w przybliżeniu 35,60zł.

Na podstawie art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 1.689,00 zł tytułem brakującej opłaty od uwzględnionej części powództwa od uiszczenia której powodowie zostali zwolnieni oraz kwotę 35,60 zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Na podstawie art. 113 ust 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nie obciążył powodów pozostałą częścią brakującej opłaty od pozwu.

Sąd nie obciążył powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego na podstawie art.102 KPC, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W odniesieniu do zasady słuszności w art. 102 KPC określone zostały przesłanki, których zaistnienie warunkuje możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążania jej w ogóle tymi kosztami. Obejmują one wystąpienie w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, które powodują, że zasądzenie kosztów na rzecz wygrywającego przeciwnika w całości, a nawet w części, byłoby sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Zalicza się do tych "wypadków" okoliczności związane z przebiegiem postępowania, jak charakter dochodzonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, przedawnienie roszczenia, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia wsparte na obiektywnych podstawach, które jednak doznaje osłabienia w postępowaniu apelacyjnym. Do warunków leżących poza procesem należy sytuacja majątkowa i życiowa strony. Zwolnienie strony od kosztów sądowych nie stanowi samodzielnie o występowaniu szczególnie uzasadnionego wypadku, ale może być przyczynkiem do rozważenia, czy taki wypadek zachodzi. Zakwalifikowanie konkretnego przypadku jako "szczególnie uzasadnionego" wymaga rozważenia całokształtu okoliczności sprawy łączących się z charakterem żądania poddanego pod osąd, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego

Mając na uwadze opisaną wyżej trudną sytuację finansową powodów, którzy utrzymują się z dochodów w kwocie po około 900 zł miesięcznie i zasądzanych na ich rzecz odszkodowań, Sąd stwierdził, iż jest to wypadek szczególnie uzasadniony pozwalający na nie obciążanie powodów wszystkim kosztami procesu wg zasady odpowiedzialności za wynik sprawy.

Na oryginale właściwy podpis

Za zgodność świadczy

Stażysta

K. P.